

Hvem er superlæreren for
studenter med Asperger syndrom?

Autisme i skolen
Gardemoen, 28. oktober 2020

Elinor Olausen
Universell

Veileder

Strukturert i to hoveddeler

Del 1: Forståelse og dybdekunnskap

Del 2: Verktøykasse og oppslagsverk

[Lenke til veileder](#)

Universell – nasjonal pådriverenhet i høyere utdanning for inkluderende læringsmiljø – læringsmiljøutvalg – universell utforming

Studenter med ADHD og Asperger syndrom

En veileder for innsikt, forståelse og kunnskap om tilrettelegging

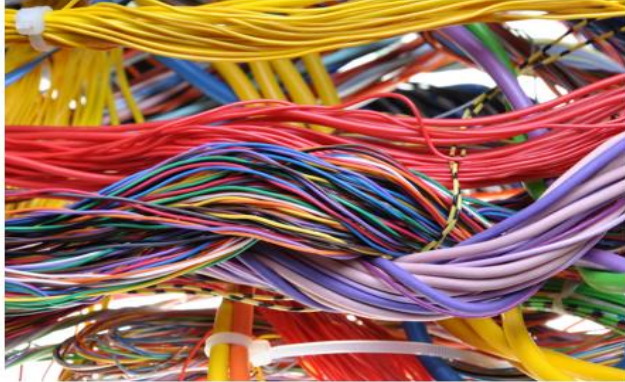

Foto: Schutterstock

Universellrapport 1:2016

Agenda

- Høyere utdanning og Asperger
 - Utfordringer
 - Styrker
 - Hva sier studentene?
 - Overførbart til skolen?
- Anbefalte tiltak
- Ressurser

Høyere utdanning og Asperger

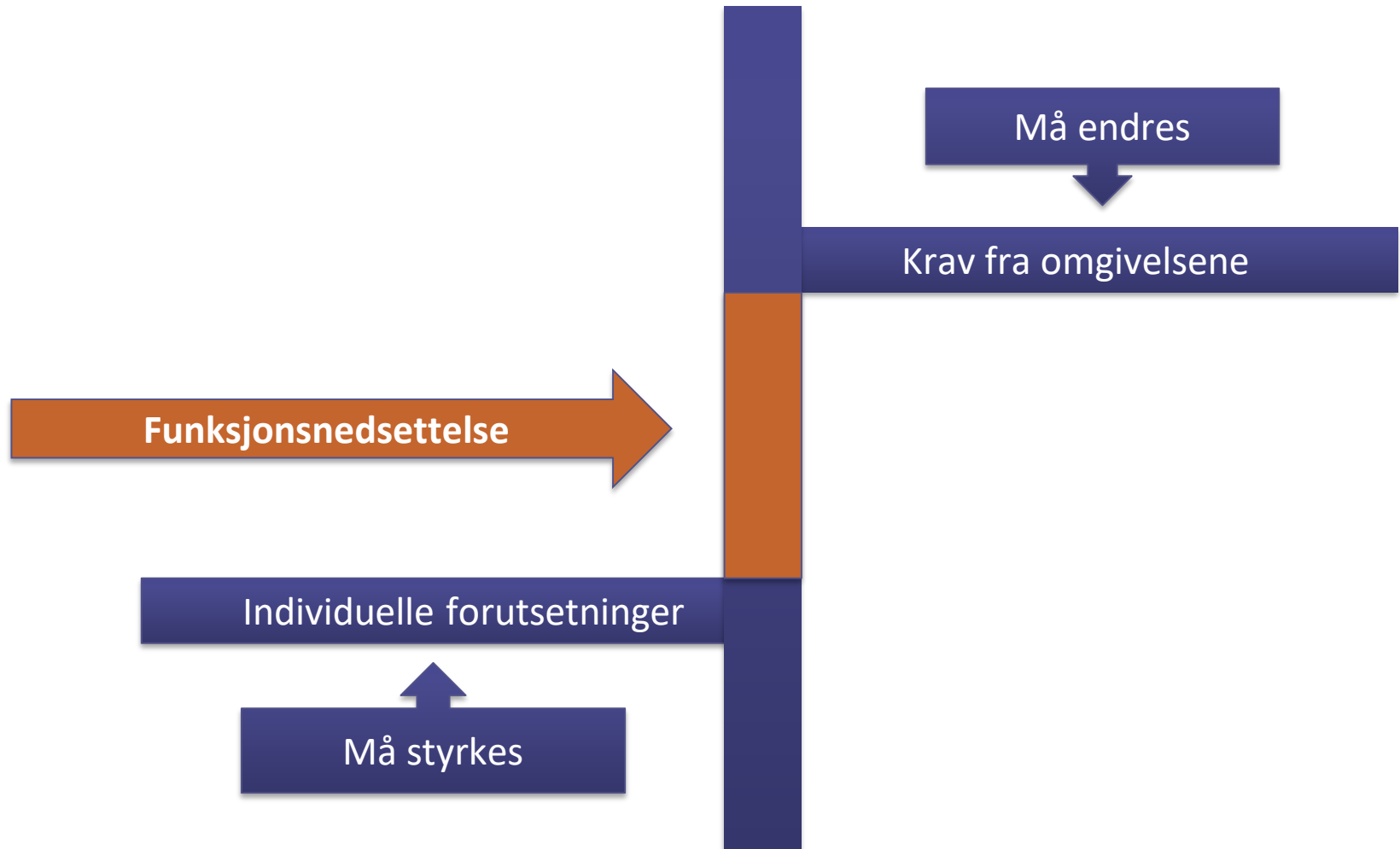
Organisering og krav i høyere utdanning	Utfordringer for studenter med Asperger syndrom
Ustrukturert miljø og selvstudier	Krever at studentene planlegger, strukturerer og gjennomfører oppgaver og aktiviteter selv
Uklare forventninger til egen innsats og lite kontakt med faglærer	Krever at studenten tar initiativ for å kartlegge dette
Lite kunnskap om diagnoser blant faglærere og studieveiledere	Krever at studenten er åpen om diagnose/vansker
Noen fag har krav til kreative og praktiske øvelser	Krever refleksjon og synsing , og er ikke alltid et fasitsvar . Vanskelig å akseptere det.

Styrker

- Ofte skoleflinke – omfattende kunnskaper innen spesifikke interesseområder
- God på å tilegne seg kunnskap
- Svært utholdende til repeterende arbeid
- Flinke til å se detaljer
- Pliktoppfyllende og ærlige

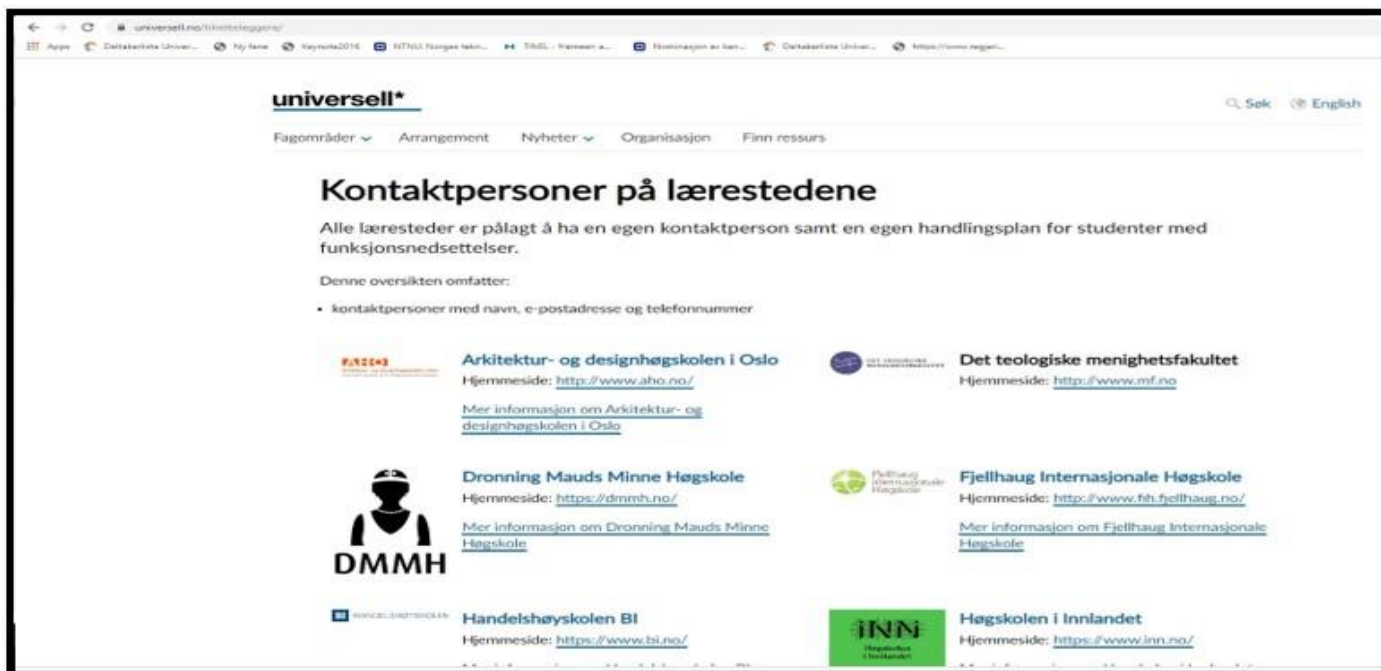

Funksjonsnedsettelse er kontekstuell og relasjonell

Informasjon

- Vansker med å ta kontakt selv
- Kan virke forebyggende å ta kontakt tidlig
- Nasjonal oversikt over tilretteleggere:
<https://www.universell.no/tilretteleggere/>

The screenshot shows the website **universell*** with a search bar and navigation menu. The main heading is **Kontaktpersoner på lærestedene**. Below this, it states: "Alle læresteder er pålagt å ha en egen kontaktperson samt en egen handlingsplan for studenter med funksjonsnedsettelse." It then lists the scope of the overview: "Denne oversikten omfatter: • kontaktpersoner med navn, e-postadresse og telefonnummer".

 Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo Hjemmeside: http://www.aho.no/ Mer informasjon om Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	 Det teologiske menighetsfakultet Hjemmeside: http://www.mf.no
 Dronning Mauds Minne Høgskole Hjemmeside: https://dmmh.no/ Mer informasjon om Dronning Mauds Minne Høgskole	 Fjellhaug Internasjonale Høgskole Hjemmeside: http://www.fhi.fjellhaug.no/ Mer informasjon om Fjellhaug Internasjonale Høgskole
 Handelshøyskolen BI Hjemmeside: https://www.bi.no/	 Høgskolen i Innlandet Hjemmeside: https://www.inn.no/

Kartlegging av behov

- Utforsk elevens erfaringer
 - Hva er utfordrende?
 - Hva har fungert bra tidligere?
- Kom med forslag – lettere å ta stilling til spesifikke utsagn. Veileder «Sånn vil jeg ha det» utarbeidet av Statped
- Husk styrker
- Se tips til virkningsfulle spørsmål i Universells veileder

Kommunikasjon og sosialt samspill

Utfordringer

- Forståelsvansker
 - Bruk av metaforer, sarkasme, ironi
 - Vanskelig å tyde kroppsspråk, gester, tonefall, mimikk
- Detaljfokus fremfor helhet (filtreringsvansker)
- Øyekontakt, berøring, lyd- og synsinntrykk

Anbefalinger

- Kommuniser presist og én ting om gangen
- Unngå mange valg og åpne og vage ytringer, spørsmål og oppgaver
- Gi skriftlig/ visuell støtte

Tilrettelegging på skolen

Utfordringer

- Forholde seg til mange mennesker
- Sensitiv for lyd, lukt, lys, temperatur og mange samtidige inntrykk
- Rom for misforståelser sosialt
- Inkluderende undervisning vs. spesialundervisning

Anbefalinger

Tilby et sted eleven kan trekke seg tilbake (hvilerom/ tilrettelagt lesesalsplass)

Kartlegg fysiske forstyrrelser på skolen sammen med eleven

Mentor som faglig/ personlig støtte

Anbefalte universelle tiltak

- Lyd eller videoopptak av forelesning
- Gjøre presentasjoner tilgjengelige før/etter undervisning
- Tilgang til tidligere eksamensoppgaver
- Skriftlige beskjeder

Hva sier studentene?

«Som liten var jeg kjent i skolemiljøet for å være skoleflink, og dette er blitt min identitet, som jeg føler jeg må opprettholde for å ha en verdi».

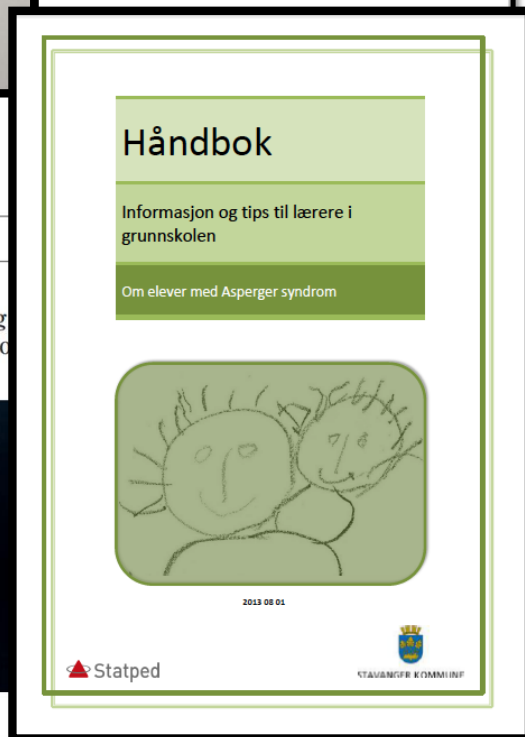
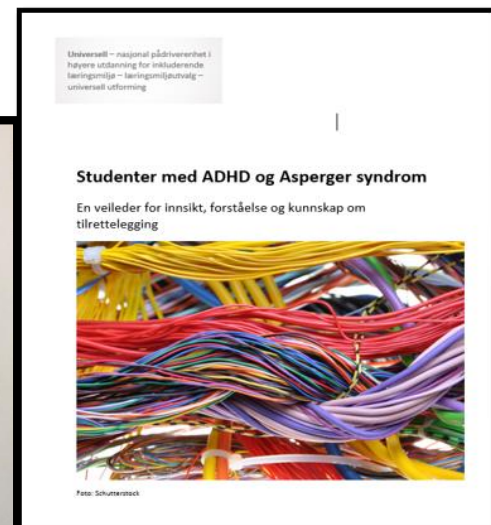
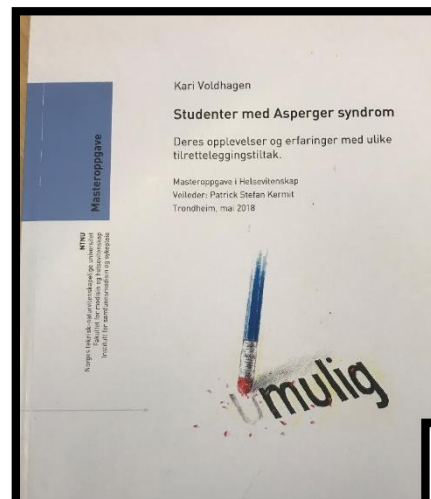
«Jeg ligger våken om natta og ser for meg situasjoner hvor folk snakker til meg, og jeg planlegger hva jeg kan si og gjøre».

«[...] det er egentlig den mentoren da, som jeg var sammen med».

«Jeg er ikke interessert i å prate med noen av lærerne om noe annet enn faglige spørsmål, jeg trenger ikke at de sitter der og ser meg inn i øyene og forstår meg [...]»

Ressurser

- [Håndbok for lærere i møte med elever som har Asperger syndrom](#)
- [NOU – Tjenester til personer autismespekterforstyrrelser](#)
- [Veileder for arbeid med studenter med ADHD og AS](#)
- [Masteroppgave om studentenes erfaringer med ulike tilretteleggingstiltak](#)

Ta gjerne kontakt med oss!

Nettside: www.universell.no

Epost: kontakt@universell.no / elinor.j.olaussen@ntnu.no

Telefon: +47 97035966

